

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ อันนี้อาหารปาก อาหารปาก อาหารธาตุ อาหารร่างกาย ธรรมะเป็นอาหารของหัวใจ ถ้าอาหารเป็นอาหารของปากด้วย เป็นอาหารของใจด้วย เพราะคูสิ เวลาไปร้านอาหารเขามีเพลงขับกล่อมด้วย เขามีความรู้สึก ใครๆ ก็มีความสุข นั่นล่ะอาหารใจ แต่เราก็ไปกินอาหารปาก แต่เราได้อาหารใจไปด้วย แต่ถ้าจิตใจมันละเอียดลึกซึ้งขึ้นมา เห็นใหม่ อาหารก็คือเท่ากับอาหาร

นี่รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันมีค่าเท่ากันแหละ กินแล้วก็อิมเหมือนกัน แต่มีแต่คนชอบไม่ชอบมัน มันก็เป็นความสุขความทุกข์ นี่อาหารของใจ ถ้าอาหารของใจนะ ชีวิตนี้มันละเอียดอ่อนมาก คูสิ สิ่งมีชีวิต สภาวะแวดล้อมมันดี สิ่งมีชีวิตมันจะเกิดของมัน มันเจริญเติบโตของมัน นี่สิ่งมีชีวิตมันละเอียดอ่อนมาก เห็นใหม่ คนเราเกิดมามันมีอายุขัย นี่มันมีอายุขัยของมัน ๑๐๐ ปีของเราโดยประมาณ สัตว์บางชนิดมันแค่ ๗ วัน ๘ วัน มันก็ตายแล้ว อายุขัยของมันสั้นมาก นี่สิ่งที่มีชีวิตมันละเอียดอ่อนมาก

ที่นี้สัตว์ เวลาสัตว์เคราะห์จมานเป็นอบายภูมิ มันก็เกิดของมันเหมือนกัน มันเกิดมาด้วยเวรด้วยกรรมของมันนะ เราก็เป็นสัตว์เหมือนกัน แต่เราถือว่าเราเป็นสัตว์ประเสริฐ ถ้าเราเป็นสัตว์ประเสริฐ เราประเสริฐกับมันจริงหรือเปล่า สัตว์เวลามันตายนะ เนื้อของมันยังเป็นอาหารของคน เวลาคนตายไป ทุกคนมีแต่ความรังเกียจ ถ้ารังเกียจร่างกายนี้ กลัวผีกลัวดวง เขาต้องไปทิ้งไว้ที่วัด แต่เวลาสัตว์มันตายนะ เก้งกวางมันตาย มีคนเขาไปแย่งชิงมันมาเอามาทำเป็นอาหาร นี่เราบอกว่าเราเป็นสัตว์ประเสริฐๆ แล้วมันประเสริฐจริงหรือเปล่านั้น

ถ้ามันประเสริฐจริง เห็นใหม่ ถ้ามีสติปัญญา เราทำบุญกุศลๆ คำว่า “ทำบุญกุศล” มันก็เป็นพื้นๆ ระดับของท่าน ระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา ถ้าระดับของท่าน ถ้าทำทานได้ จิตใจมันจะชวนชวายของมันไป นี่เวลาคนทำบุญกุศล ถ้าคนไม่เคยทำก็ทำสิ่งใดไม่ได้นะ แต่เวลาคนทำของใครแล้วมันเสียสละไปแล้ว จิตใจของมันปลอดโปร่งอย่างไร แล้วเวลาทำไป

แล้วมันคุ้นชินกับมัน เขาว่าคุ้นชินๆ เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ท่านไม่ให้คุ้นชินกับสิ่งใด ไม่ให้สนิทชิดเชื้อกับสิ่งใด ถ้าสนิทชิดเชื้อกับสิ่งใด นั่นแหละกิเลสมันเกาะตรงนั้นแหละ

ฉะนั้น เวล่านักปฏิบัติ ถ้ามีสติปัญญา มันจะตื่นตัวตลอดเวลา เหมือนสัตว์ ฉะนั้น เวลาสัตว์แก่งกวางมันหาอาหารของมันกินนะ ถ้ามันผลอ มันเสียชีวิตของมันนะ เวลากินอาหารมื้อหนึ่ง กินลูกกะบก กินพืชของมัน มันต้องดูแลรักษามัน เพราะมันกลัวจะล่ามันเป็นอาหาร สัตว์นั้นก็ล่ามันเป็นอาหาร มนุษย์ก็ล่ามันเป็นอาหาร แต่เดี๋ยวนี้สัตว์ประเสริฐคุ้มครองสัตว์ป่าๆ ไม่ให้ใครไปรังแกมัน มันก็เป็นสัตว์เหมือนกัน มันก็รักชีวิตของมันเหมือนกัน เวลาให้มันมีอายุขัยของมัน

มันเป็นสัตว์เดรัจฉาน แต่เราว่าเราเป็นสัตว์ประเสริฐๆ มันประเสริฐตรงไหน มันประเสริฐตรงไหนล่ะ ถ้ามันประเสริฐ มันประเสริฐที่ศีลธรรม ประเสริฐที่หัวใจนี้ไง ถ้าหัวใจ มนุสสเทโว นี้มันเป็นมนุษย์ ทำไมหัวใจมันเป็นเทวดาล่ะ นี่มันเป็นมนุษย์แท้ๆ มนุสสเทโว มนุสสศิริจนาโน มนุสสเปโต นี้มนุษย์เปรต คุณจิตใจของคนต่ำช้าลิ คนต่ำช้ามันหลอกลวง มันต้มตุ๋นกัน มันทำลายกันทั้งนั้นแหละ เวลาสัตว์มันทำลายกัน มันทำลายด้วยกรงเล็บของมันนะ มนุษย์ทำลายกันด้วยสมองนะ ทำลายด้วยการหลอกลวงกันนะ มันปอกลอกหมดถ้ามนุษย์มันทำลายกัน ถ้ามันทำลายกัน มันทำลายขนาดนั้น มันยังมีความเจ็บช้ำน้ำใจกันต่อไป

สัตว์เพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย นี่ทุกคนก็มีสิทธิเสรีภาพทั้งนั้นแหละ ก็เป็นสิทธิ์ของเขา เห็นไหม ถ้าเราปรารถนาสังคมให้สมความปรารถนาเรา เราทุกข์ตายเลย นื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้กลับมาดูที่ใจของเรา ถ้าใจของเราเนะ เรารักษาใจของเราได้ ถ้าใจเราสงบระงับเข้ามาได้ นี่รสของธรรมชนะรสทั้งปวง ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มันไม่มีอะไรมีค่าไปกว่านั้นหรอก นี่แค่จิตสงบเฉยๆ นะ

แล้วนี่จิตสงบแล้ว ฤทธิชีไพรเขาก็ทำความสงบของเขาเหมือนกัน นี่อาหารใจๆ ถ้าใครมีสติปัญญาขึ้นมา มันหดเข้ามาไง มันไม่ไปยึดมันถ้อมมันกับโลกนี้ จักรวาลนี้ก็ไม่ใช่ของเรา สรรพสิ่งมันเป็นแบบนี้เอง แม้แต่ร่างกายนี้ก็ไม่ใช่ของเรา ถ้าไม่ใช่ของเราแล้วเกิดมาทำไมล่ะ เกิดมากินข้าวทำไม ไม่ใช่ของเรา นี่ไม่ใช่ของเรา เราก็ต้องกินข้าว ไม่ใช่ของเราเพราะมันเป็นสมมุติบัญญัติมันเป็นความจริงอันหนึ่ง ความจริงที่มันเกิดขึ้น โดยชั่วคราว เห็นไหม

ผลของวิญญูๆ การเวียนตายเวียนเกิดนี่ผลของวิญญู ถ้าไม่มีจิตดวงนี้มาปฏิสนธิในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ มันจะเกิดมาได้ยังไง แล้วถ้าเกิดมา จิตนี้มันไม่เคยตายๆ มันเวียนตายเวียนเกิดอยู่ที่นี่ เวรกรรมมันให้ผลตรงนี้ไง ถ้าเวรกรรมให้ผลตรงนี้ เวลาใครทำบุญกุศลขึ้นมา มันถึงเป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์มันจะไปกับใจดวงนี้ไง แล้วถ้าใจดวงนี้มันขับเคลื่อนของมันไปใช้ใหม่ ถ้ามีสติปัญญา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

ถ้ามันสงบระงับเข้ามา แล้วมันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา ปัญญามันใคร่ครวญของมันขึ้นมา มันไปเห็นปัญญาของมัน เราก็บอกมีปัญญาของเรา เห็นใหม่ คุณติ เขาต้องทำวิจัยกัน ทำการทดลองกัน เพื่อว่าสินค้ามันสมควรที่จะลงตลาดนี้ใหม่ นี่พูดถึงการตลาด เขาต้องวิจัยของเขา ต้องคำนวณของเขาว่ามันทำได้สมประโยชน์ของมันใหม่

แต่เวลาใจของเราละ ใจของเราเนี่ยแพ้นั้นทั้งนั้นแหละ หัวใจให้มันเหยียบย่ำ กิเลสมันเหยียบย่ำหัวใจตลอด แล้วบอกว่าเรารักตัวเอง

ใครบ้างเกลียดตัวเอง ใครบ้างไม่ปรารถนาความสุข ใครบ้างไม่ปรารถนาคุณงามความดี แล้วดีของใครล่ะ? ก็ดีของกิเลสไง ดีของความยึดมั่นถือมั่นนี่ไง ใครมีมุมมองขนาดไหน นี่วุฒิภาวะของใจใจ ถ้าใจใครมันต่ำต้อย ใจมันมีแต่กิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันก็คิดได้เข้าข้างตัวมันตลอดแหละ

แต่ถ้าจิตใจมันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา สิทธิของเขา มันไม่ใช่สิทธิของเรา นี่เขาเกิดมาก็ใจของเขาทั้งนั้นแหละ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม เห็นใหม่ คุณติ มันก็เหมือนพระอาทิตย์ พระอาทิตย์ พระจันทร์ เวลามันส่องแสงไป มันไม่มีบ้านคนรวยคนจนหรอก มันส่องแสงของมันไป ใครเก็บประโยชน์ได้ เขาได้ประโยชน์ของเขา ตอนนี่เขาขายแดดกัน เห็นใหม่ นี่พลังงานไฟฟ้า แสงอาทิตย์ แดดก็เอามาขายได้นะ ความร้อนเขาเอามาขายกัน คนเขามีปัญญาของเขา ใจี่เรานี้ แหม! กางร่มกันนะ กลัวผิวดำ แต่เขาขายแดดกัน เขาแดดมาขาย เพราะอะไรล่ะ? เขามีปัญญาของเขา เขามีปัญญาของเขา

นี่ก็เหมือนกัน สิทธิของเขา เราไม่ไปยุ่งกับเขาหรอก เราดูใจเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ทุกคนย้อนกลับมาที่ใจของเรา ถ้ากลับมาที่ใจของเรา สิทธิของเราๆ แต่สิทธิของ

เราทำไมมันให้โทษเราขนาดนี้ละ สิทธิของเราทำไมมันพุ่งช่าน ทำไมมันเบียดเบียน มันข่มขี้ใจเรา ขนาดนี้ มันข่มขี้ มันทุกขี้ยากได้ขนาดนี้ ถ้ามันทุกขี้ยากขนาดนี้

รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวงมันอยู่ที่ไหนละ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วอะไรจะสัมผัสธรรมได้ละ พระไตรปิฎกก็กระดาษ นี่ศึกษามา กระดาษทั้งนั้นแหละ กระดาษ มันไม่มีชีวิต มันไม่รู้รู้อะไรเลย เข้าแทนพิมพ์มันพิมพ์ออกมา แล้วเราไปอ่านมันมา อ่านมาก็เป็น ความจำ ความจำก็เป็นกระดาษ สัญญาทั้งนั้นแหละ มันไม่มีความจริงเลย เพราะไม่มีความจริง มันถึงไม่มีรสชาติใจ เพราะไม่มีความจริง มันถึงเร่ร้อนกันอย่างไร้ใจ ถ้ามีความจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราเข้าป่าเข้าเขาไป ไปเผชิญกับความจริง นั่นละความจริงแท้ๆ เลย ไม่อาศัยตลาด ไม่อาศัยสังคม ไม่อาศัยอะไรเลย ไปที่ไหนก็ไปหาบ้านเล็กๆ น้อยๆ ๕ หลัง ๑๐ หลัง เพื่อพอบินฑบาตเลี้ยงชีพเท่านั้นเอง

ไปที่ไหนเขาไปทำอะไรกัน เขาไปสร้างตupaกันอยู่ในป่าในเขา ก็ไปอาศัยเขา เขาทำอะไรไหนก็ อาศัยเขา ก้อนข้าวก้อนเดียว ขอข้าวก้อนเดียว นี่ไปบิณฑบาต มุเซอ ไปบิณฑบาตเขาถามว่า “มาทำไม ตูมาทำไม มาเอาอะไร”

“มาเอาข้าว”

“เอาข้าวอะไร ข้าวสุกหรือข้าวสาร”

“เอาข้าวสุก”

เอาแค่อาศัยชีวิตเท่านั้นแหละ นั่นละไปเผชิญกับความจริง ความจริงที่ไหนละ ความจริง ใจที่มันคั่นอยู่ในใจนี้ไง มันก็จะไปอยู่ที่คนเขาสรรเสริญนินทา ไปอยู่ที่คนเขาสรรเสริญ ไปอยู่ที่คนเขาอุปัฏฐาก อยู่ที่เขาคอยเอาอกเอาใจ

เอาอกเอาใจก็กิเลสใจ กิเลสตัวอ้วนๆ ใจ กิเลสมันพองขนใจ แล้วมันได้อะไรขึ้นมาละ นี่มันแพ้ตัวเองใจ ทำไมต้องให้คนรู้จัก ทำไมต้องให้คนเขามารับผิดชอบ ทำไมต้องให้คนมาดูแล เขาก็คือเขา คนก็คือคน สังคมไง สังคมก็คือสังคม เกี่ยวอะไรกับเราละ เราก็รักษาใจเราสิ ถ้าเราชั่ว สังคมเขาก็ดูถูกนินทาเอา ถ้าเราดีขึ้นมาละ สังคมก็เรื่องของสังคม ไม่เกี่ยวกับเรา ไม่เกี่ยวเลย

สิทธิใครสิทธิมัน นี่สิทธินี้แล้วสิทธิใครสิทธิมัน แล้วธรรมละ ธรรมอยู่ไหน นี่ไง ถ้ามันปฏิบัติขึ้นมา นี่ธรรมะส่วนบุคคล ส่วนบุคคลก็ใจของเราใจ เห็นไหม ใครอ่านพระไตรปิฎกมาแล้วก็นั่งเคียงกันนะ อะไรถูกอะไรผิด อ่านมาเล่มเดียวกัน แล้วก็มานั่งเคียงกัน นั่งเคียงกัน น้ำลายแตกฟองเลย

ธมฺมสากจฺฉา เอตมฺมมฺกฺลมฺตมฺมํ ใครประพฤติปฏิบัติขึ้นไป แล้วใครมีประสบการณ์อย่างใด จิตใจมีอุปสรรคอย่างไร จิตใจสงบระงับขนาดไหน แล้วจิตใครออกใช้ปัญญาเป็นนะ เออ! มาคุยกันแบบนี้ นี่ ธมฺมสากจฺฉา เพราะอะไร เพราะต่างคนต่างมีข้อมูล ต่างคนต่างมีความรู้ความเห็นตามความเป็นจริงขึ้นมา ไม่ใช่ว่าหมากัดกัน ไปจำธรรมะพระพุทธเจ้ากันแล้วก็มาห่ากัน กัดกัน แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา มันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา

แต่ถ้ามันเป็นความจริงละ ความจริงก็คือความจริง ความจริงถ้าเราสงบระงับในใจแล้วมันก็สงบระงับที่นี้ ถ้าสงบระงับแล้ว แล้วจะอย่างไรต่อไป สงบระงับแล้ว คุณิ คนหาเงินมหาศาลเลย ตอนนี้เงินท่วมโลกนะ คุณิ ก็อ้อๆ ออกมาท่วมโลกเลย เงินยัดเข้าไปทุกที่เลย เงินท่วมโลก แล้วเงินท่วมโลกทำอย่างไรต่อไปละ ทำอย่างไรต่อไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราทำความสงบของใจเข้ามา มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ใจมีกำลังขึ้นมา ใช่ว่าไม่เป็น ออกใช้ปัญญาไม่เป็น นี่ถ้าใช้ไม่เป็นก็ฤทธิชีไพร เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษามากับเจ้าลัทธิต่างๆ นี่ศึกษามา ศึกษามาก็เท่านั้นแหละ ปัญญาแก้กิเลสมันไม่มี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามา ศึกษาไปกับเจ้าลัทธิต่างๆ หหมดเลย มันไปไม่ได้แล้ว ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาที่ไหน? ย้อนกลับมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คิดถึงตอนเป็นราชกุมารที่พระเจ้าสุทโธทนะพาไปแรกนขาวิญญู เวลามันอานาปานสติ กำหนดลมหายใจ แล้วมีสติเกาะที่ลมหายใจ มีสติเอาจิตนี้เกาะลมหายใจ ไม่ให้จิตนี้ส่งออกไปไกลกว่าลมหายใจที่ปลายจมูกนี้ แล้วพอมันไม่ไปไหน จิตมันไม่ไปไหนมันก็สะสมของมัน สะสมขึ้นมา มันเกิดความสงบความระงับเข้ามา มันมีความสุขอย่างนี้ ความสุขอย่างนี้ ฤทธิชีไพรก็ทำกันอย่างนี้อยู่แล้ว ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนาก็บอกว่านี่เป็นนิพพานๆ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอจิตสงบเข้าไปแล้ว บุพเพนิวาสานุสติญาณปฐมยาม ออกไปรับรู้ นี่เข้าไปสู่ใจของตัวเอง จิตนี้มันเคยเวียนตายเวียนเกิด จิตนี้ไม่มีต้นไม่มีปลาย ตั้งแต่พระเวสสันดรไปไม่มีที่สิ้นสุด นี่มันเป็นอดีต มันไม่ใช่ ย้อนกลับมาถึงความสงบอัน

นั่นอีก ถ้าสู่ความสงบอันนั้นมันมีบุญมีกุศลของมัน สร้างบุญกุศลขนาดไหน ถ้าไม่ถึงที่สุด มันก็จะไปเกิดอีก เพราะมันมีแรงขับ มันมีเหตุ มันมีปัจจัย มันต้องไปของมัน

อดีตอนาคตมันไปไม่ได้ ย้อนกลับมาอีก กลับมาเป็นปัจจุบันในใจเดี๋ยวนั้น อาสวักขยญาณ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญาณํ อวิชชาคือความไม่รู้ในใจ ใจของเรามันไม่รู้ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาปากเปียกปากแฉะ แต่ใจมันไม่รู้ ถ้าใจมันไม่รู้ ทำอย่างไรให้มันรู้ขึ้นมา นี่ไง สิทธิส่วนบุคคลมันอยู่ตรงนี้ไง ธรรมะส่วนบุคคลมันอยู่ตรงนี้ไง นิพพานของคนคนนั้นไง ไม่ใช่ นิพพานของสาธารณะ ไม่ใช่ นิพพานของใคร นิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นนิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิพพานของพระสารีบุตรเป็นของพระสารีบุตร นิพพานของพระโมคคัลลานะเป็นของพระโมคคัลลานะ นิพพานของหลวงปู่มั่นเป็นของหลวงปู่มั่น ไม่ใช่ใครจะมาเอาไปอ้างอิงใช้ประโยชน์ ไม่ได้! มันเป็นความจริงกับใจดวงนั้น มันเป็นนามธรรมที่ไม่มีใครจะไปหยิบฉวยออกมาได้ เพียงแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีเมตตา คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วท่านมีเมตตาของท่าน สิ่งใดเป็นประสบการณ์ เป็นความจริงในใจนั้น จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจของคนเท่านั้นคิดคิดชั่ว ทำดีทำชั่ว ใจของคนเท่านั้น ใจของคนมีบาปมีบุญก็ใจของคนเท่านั้น ใจของคนมีสมาธิก็ใจของคนเท่านั้น ใจของคนมีสมาธิแล้วเกิดปัญญา ก็ใจของคนเท่านั้น

ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจดวงหนึ่งมันได้แก่ใจมา หลวงปู่มั่นบอกว่าจิตนี้มันมหัศจรรย์นัก มันเวียนตายเวียนเกิด เทียบมาในวัฏฏะนี้ แต่เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันมีบุญกุศลขึ้นมา มันย้อนกลับมาถึงในใจของตัวเอง แล้ววิปัสสนาญาณมันเกิดขึ้น อาสวักขยญาณมันเกิดขึ้น บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ มันเป็นกำลัง เพราะมันเป็นข้อมูลใช้ใหม่ เรามีกำลังใช้ใหม่ นี่เงินท่วมโลกๆ มีเงินใช้สอยๆ ใช้สอยอะไร นี่เวลาตายไปแล้วเงินมันก็กองอยู่ที่นี่ เงินท่วมโลกมันก็ท่วมโลกอยู่ที่นี่ ไร้คนเกิดคนตายทุกวัน ไร้คนเกิดคนตายตายไปแล้ว ไร้เงินมันยังกองท่วมโลกอยู่ที่นี่

นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบเข้ามาแล้ว จิตมันสงบก็คือตัวจิต ตายไป จิตมันก็ไปกับเรา ตัวจิตนั้นก็คือตัวไป นี่บุญกุศลก็ไปกับจิตดวงนั้น แต่ถ้ามันวิปัสสนาญาณเข้ามา มันทำลายภวาสวะ ทำลายตัวภพ ทำลายตัวจิต ทำลายทั้งหมดเลย มันไม่มีสิ่งใดเป็นสถานะที่ให้มารมันควบคุมได้ นี่ไง มันไปไหน มันไปไหน แล้วมันไปไหน มันไปไหน มันอยู่ไหน แต่มันรู้เต็มหัวอก เห็นใหม่

นี่ไง จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งไง จากใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราถ่ายทอดมาเป็นชั้นเป็นตอนเข้ามาใจ แล้วสมัยครูบาอาจารย์ของเราท่านมีความเข้มแข็ง ท่านมีวุฒิภาวะ ท่านพยายามรักษาใจของท่าน ท่านพยายามค้นคว้าในหัวใจของท่าน ท่านไม่สนใจสังคมเลย ไม่สนใจหรอก สังคมให้อะไรกับเราได้ แต่พอใจดวงหนึ่งที่มีมันพ้นจากกิเลสไปแล้ว นั่นล่ะร่วมโพธิ์ร่วมไทร นั่นล่ะแสดงธรรมๆ

ในฤทธิ์เดชที่มีอำนาจที่สุด ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือการบันลือสีหนาท ราชสีห์มันจะบันลือสีหนาท มันจะคำรามของมัน คำรามให้กิเลสมันหมอบไป กิเลสมันกลัวอะไร? มันกลัวกรรมทั้งนั้นแหละ อันนี้มันเป็นฤทธิ์เดชที่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฤทธิ์เดชในธรรม ไม่ใช่ฤทธิ์เดชทางโลก ฤทธิ์เดชเรื่องฉานโลกีย์ ไร้สาระ ถ้าคนไม่เป็นก็ตื่นเต้นกับมัน แต่คนเป็นแล้ว อาหารเขากินเพื่อบำรุงร่างกาย แต่เราไปคิดรสชาติ เราไปคิดสิ่งที่มีมันมีความเอรีดอ่อยของมัน แต่ความจริงอาหารเขาก็กินเพื่อดำรงชีวิต ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนน้ำสะอาด จืดสนิท แต่มีคุณภาพ แต่เราต้องการรสเข้มข้น รสแตกต่างกันไป เรื่องโลกๆ ทั้งนั้นแหละ เห็นไหม

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจืดสนิท มีคุณภาพ มีคุณงามความดีในใจ เห็นไหม เราดูแลใจของเรา เราปฏิบัติของเราเพื่อคุณงามความดีของเราให้สมกับความที่ว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์เครื่องานเวลามันคืนะ มันยังปกป้องคุ้มครองหมู่คณะของมัน ถ้าเราเป็นสัตว์ประเสริฐ เราดูแลหัวใจของเรา สิ่งที่เขาจะชมว่าดีว่าชั่ว ธรรมะเก่าแก่ ดิฉินนินทามันมีมาแต่ไหนแต่ไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตรัสรู้ มันก็มีอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว เขาก็จ้างคนมาดิฉินนินทา จ้างคนมาด่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว มันก็ยังมิของมันเป็นอยู่อย่างนั้นแหละ ธรรมะเก่าแก่ ทำดี ทำชั่ว ธรรมะเก่าแก่ ธรรมประจำโลก

แต่นิพพานไม่เป็นอย่างนั้นหรอก นิพพานมันเข้ามาทำลายในหัวใจของตัวเอง ทำลายหัวใจแล้วทำแล้วมีด้วย ไม่ใช่ทำลายหัวใจแล้วกลายเป็นคนบ้า เป็นคนเหม่อลอย ใอันนั้นนิพพานศรีธัญญา เขาส่งโรงพยาบาลศรีธัญญากัน

มันต้องสติสมบูรณ์ดี สติของมันสมบูรณ์ ทุกอย่างสมบูรณ์ของหมด แต่มันหาตัวมันไม่เจอ ใครก็หาตัวมันไม่เจอ แต่เขารู้ของเขา เหมือนอัปนาสมาธิ สักแต่ว่ารู้ แต่รู้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามัน

จริงก็คือจริง ให้มันสมกับความเป็นสัตว์ประเสริฐ เราเป็นสัตว์ประเสริฐแล้ว เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเราจะหยิบฉวยสิ่งใดเป็นสมบัติของใจดวงนี้เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง